
Klimapartnerskab for energiintensiv industri

Sektorkøreplan

Marts 2021

BAGGRUND OM KLIMAPARTNERSKABER OG SEKTORKØREPLANER

Regeringen og erhvervslivet har etableret 13 klimapartnerskaber inden for erhvervslivets sektorer, som skal styrke dansk erhvervslivs grønne omstilling og understøtte opfyldelsen af Danmarks klimamål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningen i 2030.

I foråret 2020 afleverede hver af de 13 klimapartnerskaber en rapport med sine ambitioner for den grønne omstilling og anbefalinger til politiske tiltag, der kan understøtte virksomhedernes indsats. Efterfølgende er der indgået en række politiske aftaler, som følger op på mange af klimapartnerskabernes anbefalinger.

Med sektorkøreplaner for de enkelte klimapartnerskaber samles regeringens og udvalgte af erhvervslivets tiltag i én fælles plan, der giver overblik over de igangsatte indsatser, som der vil blive arbejdet med at implementere de kommende år.

I sektorkøreplanerne beskriver erhvervslivet først sine målsætninger og indsatser, hvorefter regeringens tiltag for at understøtte sektorens grønne omstilling beskrives.

De første seks sektorkøreplaner færdiggøres i foråret 2021. De resterende syv sektorkøreplaner færdiggøres i efteråret 2021.

Indhold

Side 4	Forord
<hr/>	
Side 6	Erhvervslivets målsætninger og tiltag for CO₂-reduktioner
<hr/>	
Side 7	Status og perspektiver for virksomhedernes arbejde med CO ₂ -reduktioner
Side 11	Klimapartnerskabets målsætninger og initiativer
Side 14	Regeringens tiltag for at understøtte sektorens grønne omstilling
<hr/>	
Side 16	Politiske aftaler
Side 18	Samarbejde med virksomheder og branchen
Side 19	På vej mod 70 pct. reduktion i 2030
Side 20	Bilag
<hr/>	
Side 20	Bilag 1: Oversigt over opfølgning på klimapartnerskabets anbefalinger
Side 27	Bilag 2: Oversigt over politiske aftaler mv.

Forord

Vi er i et afgørende årti for klimaet, og der er behov for markant handling i alle dele af samfundet for at begrænse klimaforandringerne.

Danmark går forrest i kampen mod klimaforandringerne, og danske virksomheder har en vigtig rolle i at sikre en grøn omstilling, som understøtter job, velfærd, eksport og konkurrenceevne. Derfor har regeringen og erhvervslivet etableret 13 klimapartnerskaber inden for erhvervslivets sektorer, som skal styrke dansk erhvervslivs grønne omstilling og understøtte opfyldelsen af regeringens mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningen i 2030.

Klimapartnerskaberne leverede i marts 2020 deres anbefalinger. Baseret på grundige analyser viser de en vej til at nå Danmarks ambitiøse målsætning i 2030, hvor erhvervslivet og samarbejder om at løse udfordringerne. Klimapartnerskabsmodellen har vist sig stærk i forhold til at anviser en konkret vej fremad i den grønne omstilling.

Det seneste år har formet sig ganske anderledes end ventet. Danmark og verden er udfordret af en global pandemi. Dette har dog ikke hindret erhvervslivet eller regeringen og partier i Folketinget i at foretage konkrete CO₂-reducerende tiltag og indgå politiske aftaler for at bringe Danmark i en grønnere retning. Derfor er der også allerede sket meget siden afleveringen af klimapartnerskabernes anbefalinger i marts 2020.

Danmark skal også i fremtiden være et produktionsland med plads til energiintensive virksomheder, som skaber vækst og arbejdspladser i hele landet. Et tæt samarbejde mellem regeringen og erhvervslivet er vigtigt for at nå klimamålene på den bedste måde,

samtidig med at der skabes grobund for grøn vækst og beskæftigelse.

Regeringen har allerede fulgt op på ca. to tredjedele af anbefalingerne, der relaterer sig til energiintensiv industri, og anbefalingerne vil fortsat være en vigtig del af regeringens arbejde. For at understøtte energiintensive virksomheders grønne omstilling har regeringen indgået en række politiske aftaler, der blandt andet adresserer biogas, CCS, PtX, overskudsvarme, energieffektivisering og elektrificering. Nogle af de indgåede aftaler medfører reduktioner på kortere sigt, mens andre bidrager mere indirekte på længere sigt med udvikling af nye teknologier, bæredygtige løsninger og strategier, der er nødvendige for den energiintensive industri, der er en af de sværeste industrier at dekarbonisere. Nu udestår det opfølgende arbejde vedrørende eksempelvis strategi for CCS/PtX, pris og regulering af biogas, samt understøttelse af øget anvendelse af virksomhedernes overskudsvarme.

Danske energiintensive virksomheder er allerede kommet langt i den grønne omstilling, men der er stadig potentiale for yderligere reduktioner. Den energiintensive industri er dog udfordret af, at der på nuværende tidspunkt kun findes løsninger, der understøtter en CO₂-reduktion på omkring 30 pct. Det skal der arbejdes videre på sammen så Klimapartnerskabet for energiintensiv industri kan opfylde sin ambition om at ville gøre dansk industri til den mest klimavenlige i verden med baggrund i langsigtet vækst, beskæftigelse og produktion i Danmark. Det kræver blandt andet attraktive rammevilkår, samt at der er en efterspørgsel efter de bæredygtige løsninger, som virksomhederne producerer.

Sektoren står overordnet set klar med en række projekter til udnyttelse af overskudsvarme, så snart en aftale om prisregulering og lovgivningen er på plads.

Herudover har en række virksomheder som Rockwool og flere teglproducenter lavet brændelsskifte til gas, og der er lavet aftaler der betyder, at Nordic Sugar og Aalborg Portland foretager brændselsskift til naturgas fra 2024 hhv. 2022 - alle med henblik på at dette brændselsforbrug udgøres af biogas på lidt længere sigt.

Endelig har dels tegl- og isoleringsproducenter udviklet mere bæredygtige produkter ligesom Aalborg Portland har udviklet en ny cementtype med et 30 pct. lavere klimaaftryk med potentiale for mere.

Regeringen, erhvervslivet og resten af Danmark har fået en fælles opgave, der skal løses på 10 år. Nemlig at nedbringe Danmarks drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030. Status er, at vi cirka halvdelen af vejen har truffet beslutninger, der bringer os godt en tredjedel af vejen.

Den grønne omstilling og vækst og beskæftigelse er hinandens forudsætning, og for at komme videre med den grønne omstilling og fortsat forene klima, vækst og bæredygtighed skal vi kontinuerligt forbedre os, træffe nye beslutninger og finde nye veje, der sikrer reelle klimaforbedringer. Det ligger der i at ville være et foregangsland. Derfor ser vi sammen frem til at fortsætte det stærke samarbejde mellem regeringen og erhvervslivet om grøn omstilling i energiintensiv industri.

Formand for klimapartnerskab for Energiintensiv industri

Michael Lundgaard Thomsen,
Managing director, Aalborg Portland

Erhvervsminister

Simon Kollerup

Klima-, energi- og forsyningsminister

Dan Jørgensen

Erhvervslivets målsætninger og tiltag for CO₂-reduktioner

Status og perspektiver for virksomhedernes arbejde med CO₂-reduktioner

Ambitionen for klimapartnerskabet for energiintensiv industri er at gøre dansk industri til den mest klimavenlige i verden og sikre langsigtet vækst, beskæftigelse og produktion i Danmark. Det er en målsætning, som vi kontinuerligt arbejder for.

I forbindelse med udarbejdelsen af klimapartnerskabets afrapportering var der et tæt samarbejde med klimapartnerskabet for produktionsvirksomheder. Denne sektorkøreplan vil primært fokusere på de indsatsområder, der vedrører og påvirker de energiintensive industrivirksomheders muligheder for at reducere CO₂-udledningen mest. Det drejer sig om indsatsområderne #3 Skift til biogas, #4 Produktion og efterspørgsel efter bæredygtige løsninger, #5 CO₂-fangst hos de største

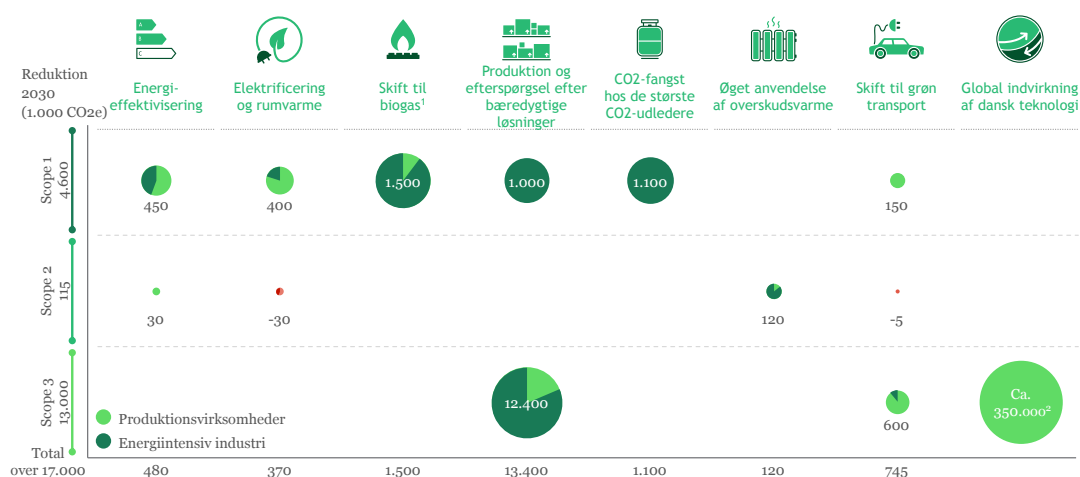
CO₂-udledere samt # 6 Øget anvendelse af overskudsvarme, illustreret i figur 1.

Siden klimapartnerskabet afleverede sine anbefalinger den 16. marts 2020 har betingelserne for at drive virksomhed ændret sig. På den ene side er der indgået en række klimapolitiske aftaler, der understøtter de energiintensive virksomheders muligheder for at reducere deres CO₂-udledninger yderligere i tråd med klimapartnerskabets anbefalinger. På den anden side har Covid-19 og nedlukning taget meget af virksomhedernes fokus siden afleveringen af klimapartnerskabets afrapportering.

På linje med andre sektorer, skal den energiintensive industri dekarboniseres, men det kræver i høj grad politiske beslutninger, der

Figur 1

Reduktionspotentiale i industrien på mere end 17 mio. tons CO₂e

1. Inkluderer skift til alternative brændsler; 2. Fortrængning fra solgt dansk teknologi i udlandet over levetiden, ikke medregnet i total. Energiintensiv industri har visse løsninger, som har en positiv global indvirkning, men fokus har været på produktionsvirksomheder.

Note: Grundet at fem virksomheder er på grænsen mellem produktionsvirksomhed og energiintensiv er de analyseret i begge partnerskaber, hvilket giver et overlap på ca. 120.000 ton CO₂e mest i energieffektivisering, elektrificering og skift til biogas; negative værdier angiver en CO₂-stigning; cirkler kan ikke sammenlignes for scope 3; scope 2 inkluderer ikke fald i CO₂-udledninger ifm. el- og fjernvarme-produktion (ca. 1.200 kt CO₂e reduktion). Kilde: Klimapartnerskabets analyse.

kan understøtte denne udvikling. Generelt er de energiintensive virksomheders mulighed for at reducere CO₂-udledningen udfordret af manglende adgang til den nødvendige teknologi. Derfor er Klimaaftalen for energi og industri fra den 22. juni 2020, der afspejler en række af klimapartnerskabets anbefalinger, et positivt skridt i den helt rigtige retning. Det gælder ikke mindst initiativerne vedrørende fremtidens grønne værktøjer i form af CO₂-fangst og -lagring og PtX, grøn omstilling af industrien, støtte til biogas og udnyttelse af overskudsvarme.

Det samme gælder regeringens strategi for grønne offentlige indkøb "Grønne indkøb for en grøn fremtid", der er et godt indledende tiltag til at sikre en øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger, der er et vigtigt instrument for, at virksomhederne kan investere i en mere klimavenlig produktion. Klimapartnerskabet mener, at næste skridt må være, at adressere tiltag, der vil understøtte efterspørgslen efter bæredygtige produkter fra de energiintensive virksomheder.

Aftalen om en grøn skattereform fra december 2020 med øgede afgifter på procesenergi fra 2023 samt for mineralogiske processer fra 2025 var imidlertid et tilbageskridt i forhold til sektorens omstilling. Det er i sagens natur kendetegnende for den energiintensive industri, at der er brug for store mængder energi i produktionsprocessen samt, at langt det meste af potentialet for energieffektivisering er udnyttet. Efter klimapartnerskabets vurdering er vejen frem ikke højere energiforbrug, men i stedet et system med fokus på CO₂-udledninger, der understøtter reelle klimaforbedringer og sikrer konkurrencekraft og sammenhæng til EU's CO₂-kvotesystem.

På den baggrund er det helt afgørende at de politiske forligspartier bag aftalen om grøn skattereform ikke fastholder en afgift på procesenergi, men sikrer sammenhæng til EU's CO₂-kvotesystem, som på nuværende tidspunkt har en CO₂-pris på omkring 300 kr., der forventes at stige frem mod 2030.

I det lys hilser partnerskabet også EU's øgede klimamålsætninger velkommen og imødeser med interesse de effekter dette vil få på kvotesystemet og European Green Deal, hvor vi

forventer en fortsat indsats for øgede målsætninger vedrørende energieffektivisering og vedvarende energi i Europa.

Vedrørende den grønne skatteaftale, er det centralt, at afgiftsprovenuet efter 2025 tilbageføres fuldt ud til de virksomheder, der belastes af den indgåede aftale.

For at understøtte ambitionen om at gøre dansk industri til den mest klimavenlige i verden og sikre langsigtet vækst, beskæftigelse og produktion i Danmark er der generelt behov for en hurtig implementering af vedtagne initiativer og vedtagelse af yderligere initiativer.

Indsatsområde #3 Skift til biogas

Klimapartnerskabet anerkender den øgede støtte til biogas i klimaftalen samt regeringens beslutning om at udbygge gasnettet til Lolland Falster.

En fortsat udbygning af infrastruktur er væsentligt for konverteringen væk fra kul til naturgas og på sigt biogas for de industrier, som ikke kan elektrificeres. Der udestår stadig en udfordring i forhold til tidsnok (og før 2030) at sikre tilstrækkelige mængder biogas til en for industrien samlet set konkurrencedygtig omkostning (inkl. certifikater, der i øjeblikket næsten fordobler omkostningerne ved at benytte biogas) på både kort og langt sigt til trods for den øgede støtte til produktion af biogas. Det bør derfor overvejes at fremrykke og forøge støtten til biogas, da biogas er et meget vigtigt værktøj, såfremt den energiintensive industri skal reducere udledningen med mere end 50 %.

Partnerskabet vil derudover påpege en række andre problemstillinger, som kræver håndtering for, at biogas kan være et reelt redskab i den grønne omstilling for de energiintensive virksomheder. For det første afgiftsbelægges biogas, der transporteres via gasnettet som naturgas (både energi- og CO₂-afgift), hvilket dels fordyrer biogassen ved at pålægge slutbrugerne en urimelig CO₂-afgift på et CO₂-neutralt brændsel. Hertil kommer, at der blandt virksomhederne er en bekymring for, at biogas i en lang periode fremover bliver så

dyrt, at det vil udgøre en barriere. Heri ligger der også et spørgsmål om udformningen af støtteordninger til biogas, da der er en bekymring for, at prisen på certifikaterne presses op af, at der EU-landene imellem er forskel på, om støtten ligger i produktionsleddet eller i forbrugsleddet, hvorved biogas-certifikaterne på støttet danskproduceret biogas anvendes i lande, hvor støtten er i forbrugsleddet (for eksempel Sverige), hvormed biogas, der "forbruges" i Sverige, opnår dobbelt støtte. Endeligt er der behov for en øget anerkendelse af virksomhedernes brug af biogascertifikater, med klare retningslinjer og transparens omkring dokumentation og brug.

Der udestår således håndtering af en lang række udfordringer for at kunne konvertere til biogas. Klimapartnerskabet opfordrer derfor til, at den gasstrategi, der er ved at blive udarbejdet, bl.a. skal se på ovennævnte problemstillinger.

Indsatsområde #4 **Produktion og efterspørgsel efter bæredygtige løsninger**

Krav til CO₂-aftryk i indkøb og udbud vil stimulere efterspørgslen efter og udviklingen af bæredygtige løsninger. Sådanne efterspørgselsstimulerende krav er helt afgørende for CO₂-reduktionen, som den energiintensive industri kan bidrage med. Derfor er CO₂-krav i indkøb og udbud en nøglebefaling fra klimapartnerskabet.

CO₂-krav i indkøb og udbud generelt kan understøttes gennem regulering, standarder og offentlige indkøb. Regeringen har lanceret en strategi for grønne offentlige indkøb. Det er et skridt i den rigtige retning, men imidlertid rummer den strategi ikke produkter fra den energiintensive industri. Derfor er der brug for, at man bredere understøtter efterspørgslen efter bæredygtige løsninger. Den nye aftale om bæredygtig byggeri, hvor der vil blive stillet krav om livscyklusanalyser og CO₂ fra 2023 er et godt eksempel på dette. Når der i 2021 skal forhandles en stor infrastrukturplan bør den aftale omfatte CO₂-krav i udbud af offentlige bygge- og infrastrukturprojekter. Generelt set bør man afdække bredere og nærmere,

hvordan regulering kan understøtte øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger.

Klimapartnerskabet tror på en markedsdrevet omstilling, hvor CO₂-krav i offentlige udbud og gennem regulering kan stimulere den nødvendige efterspørgsel. På den måde kan 70% CO₂-reduktion gå hånd i hånd med kommercielle muligheder og investeringer i industrien og byggebranchen.

Indsatsområde #5 **CO₂-fangst hos de største CO₂-udledere**

Klimaaftalen fra den 22. juni 2020 sikrer støtte til CO₂-fangst og -lagring samt en beslutning om en strategi for CCUS/PtX. Det er væsentlige beslutninger.

Her er det vigtigt hurtigt at få den aftalte strategi for CCUS/PtX hurtigt på plads. Det vil skabe klarhed over prioritering, rammevilkår, infrastruktur, ejerskab mm., og understøtte, at initiativerne kan bidrage til opfyldelsen af 70 pct. målsætningen i 2030. CCUS er et helt afgørende redskab for, at den energiintensive industri kan reducere sine udledninger med op til 70 pct. i 2030, jf. figur 1. Det er afgørende at tage udgangspunkt i de største punktleddere i industrien for at få indfriet det største potentiale.

Aftalen rummer også fangst og lagring af 900.000 tons CO₂, hvilket imidlertid er langt fra det tekniske reduktionspotentiale på mellem 4-9 mio. tons i 2030 jfr. Regeringens klimaprogram. Klimapartnerskabet påpeger, at affaldsforbrændingsanlæggene, der har et stort CO₂-reduktionspotentiale, fungerer under andre rammevilkår end de energiintensive virksomheder, herunder andre tilbagebetalingsperioder i deres business-cases end industrien. Det er klimapartnerskabets vurdering, at der ikke med de nuværende anlægsomkostninger vil være rentabilitet i storskala CO₂-fangst med den afsatte pulje, som derfor bør genforhandles eller suppleres med andre støttemuligheder, såfremt der skal opnås reduktioner, der rækker ud over de 0,9 mio. tons.

Hvad angår markante støtterejmer kan man eksempelvis se til Holland eller Norge, hvor der med mere end 80% støtte til både anlæg og drift er tale om både tydelig statslig støtte og afgivelse fra EU's statsstøtte regler.

Både i forhold til CCUS og PtX vil der ligge nye industrielle værdikæder, og dermed et erhvervspotentiale som bør understøttes. Her vil som udgangspunkt være behov for at afklare, hvem i værdikæden, der godskrives en afledt CO₂-reduktion, da det er helt bestemmende for incitamentsstrukturen.

Indsatsområde #6

Øget anvendelse af overskudsvarme

Klimapartnerskabet ønsker at kvittere for afskaffelsen af afgiften på certificeret overskudsvarme. Det er en meget positiv og fornuftig beslutning. Der udestår dog stadig en endelig aftale om overskudsvarme. Mange virksomheder står klar med overskudsvarmeprojekter, som kun afventer en endelig aftale og lovgivning. Klimapartnerskabet opfordrer til, at en aftale kommer på plads snarest, så overskudsvarmepotentialet kan indfries hurtigst muligt.

Herudover er det vigtigt at ændre den pågældende regulering, så overskudsvarmeleverandører ikke betragtes som varmeproducenter og underlægges varmeforsyningslovens regler og bureaukrati. Dette vil gøre det langt mere attraktivt for en række virksomheder, at udnytte en større del af det eksisterende overskudsvarmepotentiale.

Endelig finder klimapartnerskabet fortsat, at fjernvarmeselskaberne bør pålægges en forpligtelse til at lave en screening for mulige overskudsvarmeleverandører i deres områder og forpligtes til at aftage varmen, hvis det er rentabelt i forhold til alternativerne.

Klimapartnerskabets målsætninger og initiativer

Af klimapartnerskabets rapport fra 16. marts 2020 fremgår det, at sektoren selv forventer at kunne reducere med 30 pct. i 2030, mens de sidste 40 pct., og altså hovedparten, kræver teknologier, der endnu ikke er tilgængelige – enten økonomisk eller teknologisk.

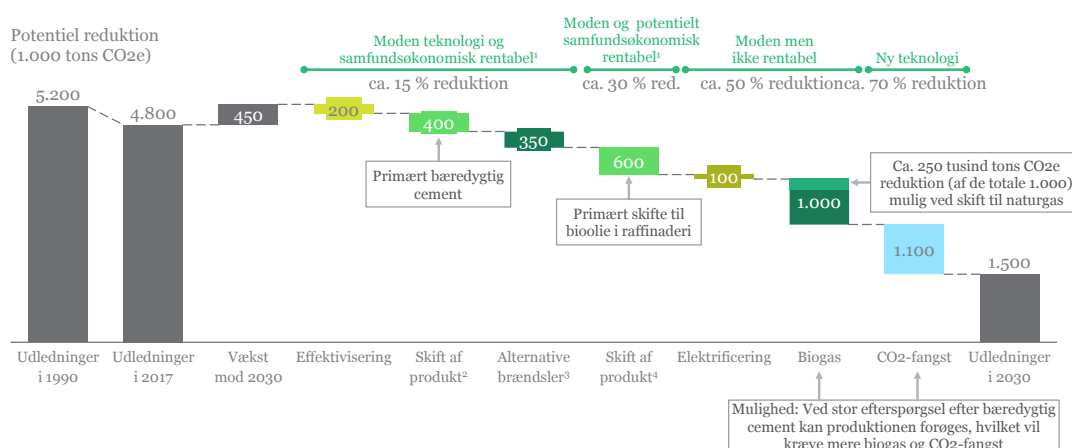
En række virksomheder har siden klimapartnerskabets anbefalinger blev afleveret i marts 2020 allerede taget initiativ til implementering af klimatiltag, som vil bidrage med konkrete reduktioner i den energiintensive sektor.

Foruden tiltag i de enkelte virksomheder er der igangsat en række tværgående initiativer, som skal understøtte virksomhedernes mulighed for grøn omstilling.

Heriblandt er DI i samarbejde med Dansk Energi på vej med en sektorkoblingsanalyse med anbefalinger til, hvordan man bedst fremmer sektorkobling. I denne sammenhæng kan også nævnes Kalundborg Symbiose, der er en sammenslutning af en lang række virksomheder i Kalundborg, som arbejder på et projekt, der skaber sektorkobling gennem udnyttelse af overskudsvarme fra industri og fjernkøling samt CO₂-fangst og PtX. Derudover har DI taget initiativ til at etablere et forum for PtX og CCUS sammen med relevante DI-medlemmer og med inddragelse af relevante interessenter. Formålet med denne indsats er aktivt at forfølge ambitionerne med at udvikle PtX og CCUS til konkurrencedygtige teknologier til gavn for blandt andet de energiintensive virksomheder.

Figur 2

70 % reduktion i 2030 er teknologisk muligt, men kræver implementering af ikke-rentable nye teknologier

1. Rentabel ved inklusion af EU's CO₂ kvotepris som skyggepris for samfundsomkostning ved udledning af CO₂; 2. Inkluderer grå cement og tegl produkter, kræver markedsefterspørgsel for nye produkter; 3. Forbrug af biomasse og affald i stedet for kul og olie; 4. Inkluderer bioolie i raffinaderi og hvid cement, kræver markedsefterspørgsel for nye produkter.

Kilde: Klimapartnerskabets analyse.

Indsatsområde # 3 Skift til biogas

Initiativ

Et vigtigt element er omstilling af produktionsprocesserne til fossilfrie brændsler. De energiintensive virksomheder arbejder for elektrificering af de processer, hvor dette vurderes muligt og rentabelt. Men mange af de energiintensive processer kræver høje temperaturer eller en fysisk flamme, hvormed elektrificering ikke er en reel mulighed. Derfor er biogas i de fleste tilfælde den eneste mulighed for at skifte til et fossilfrit brændsel.

Status

Mange virksomheder er allerede i gang med at undersøge mulighederne for et brændselskift til biogas, og flere er klar til at lave skiftet.

Trods de endnu begrænsede mængder tilgængelig biogas, hvor alene ca. 20 pct. af gassen i gasnettet på nuværende tidspunkt er biogas, har bl.a. Rockwool, Arla og flere teglproducenter allerede helt eller delvist konverteret til biogas gennem køb af bionaturgascertifikater, og flere virksomheder forventes at konvertere til biogas i 2021.

Samtidig bliver gasnettet de kommende år udbygget til Nordic Sugar, som bliver tilsluttet i 2024, og Aalborg Portland har netop her i februar lavet aftale med Evida om at blive tilkoblet gasnettet, og dermed skifte til gas og med tiden biogas, fra 2022.

Hertil kommer, at fødevarevirksomheden CP Kelco planlægger delvist at konvertere til elektricitet, hvilket kræver en komplet omlægning af deres produktion og en investering på flere hundrede millioner kroner. Et projekt, der kun kan lade sig gøre på grund af erhvervspuljen til grøn omstilling. Dette er en af 20 cases i et projekt om elektrificering af fødevareindustrien finansieret af Industriens Fond, som DI har taget initiativ til.

Indsatsområde #4 Produktion og efterspørgsel efter bæredygtige løsninger

Initiativ

Udvikling og produktion af mere bæredygtige produkter og løsninger, som både kan sikre færre direkte emissioner hos producenterne og emissioner hos aftagerne, vil også udgøre et væsentligt bidrag til at nå 70 % målsætningen frem mod 2030.

Status

Som et væsentligt bidrag har Aalborg Portland lanceret en ny cementtype med op mod 30 pct. lavere CO₂-aftryk. Denne cementtype vil gradvist udfase de to mest udbredte gråcementtyper og 100 pct. erstatte dem inden 2030. Samtidig har Aalborg Portland igangsat videreudviklingen af den nye cementtype med en ambition om at kunne øge reduktionen til 50 pct.

Andre eksempler på mere bæredygtige produkter ser man inden for tegl- og isoleringsbranchen.

Hertil har Shell i december 2020 fået certificeret deres anlæg til at kunne raffinere bio-olie produkter direkte i egne anlæg, og de undersøger nu mulighederne for at få certificeret flere forskellige typer af bio-olier. Derudover har Shell sammen med 16 andre partnere dannet et konsortium omkring et projekt om at bringe produktion af bæredygtige brændstoffer til fly og skibe frem til kommercialisering. Projektet er støttet af Innovationsfonden.

Virksomhederne har øgede omkostninger ved at producere mere bæredygtigt, og der skal investeres i produktudvikling og produktionsomstilling. Derfor er en sikker investerings- og afsætningshorisont af afgørende betydning.

Potentialet er stort og indfasningen af mere bæredygtige produkter kan gå langt hurtigere, hvis virksomhederne oplevede en større efterspørgsel fra såvel private som offentlige kunder ligesom efterspørgselsstimulerende regulering vil være en væsentlig driver.

Indsatsområde #5 CO₂-fangst hos de største CO₂-udledere

Initiativ

I forhold til den danske målsætning om 70 % reduktion i 2030 specifikt hos de energiintensive virksomheder vurderer Klimapartnerskabet, at CO₂-fangst af 1-1,5 mio. tons CO₂ i den energiintensive industri er nødvendigt.

Status

De danske erfaringer i, begrænser sig primært til test- og forskningsniveau inden for fangst, lagring og anvendelse af CO₂. Derudover er der stor teknisk og økonomisk usikkerhed forbundet med CO₂-fangst. Dette gælder for både de store og de mindre udledere.

I den videre proces spiller de strategiske forskningsmidler samt støttepuljen til CCUS og strategien for CCUS og PtX fra klimaaf-tale for energi og industri en væsentlig rolle.

Af samme årsag er det begrænset, hvad der har været af konkrete initiativer på nuværende aktiviteter foruden, at man hos Aalborg Portland i et tekno-økonomisk studie i samarbejde med bl.a. AAU ser på de tekniske og økonomiske forudsætninger for faktisk CO₂-fangst og en rentabel business case.

Indsatsområde #6 Øget anvendelse af overskudsvarme

Initiativ

En analyse fra Skatteministeriet vurderer, at der samlet set er et potentiale på 10 PJ overskudsvarme fra industrien, der ikke bliver udnyttet i dag. Akkumuleret i perioden 2020-2030 kan udnyttelse af overskudsvarme fortrænge over 2 mio. tons CO₂, og når fjernvarmeselskaberne har udfaset fossile brændsler, vil overskudsvarme minimere ellers nødvendige investeringer i vedvarende energi.

Status

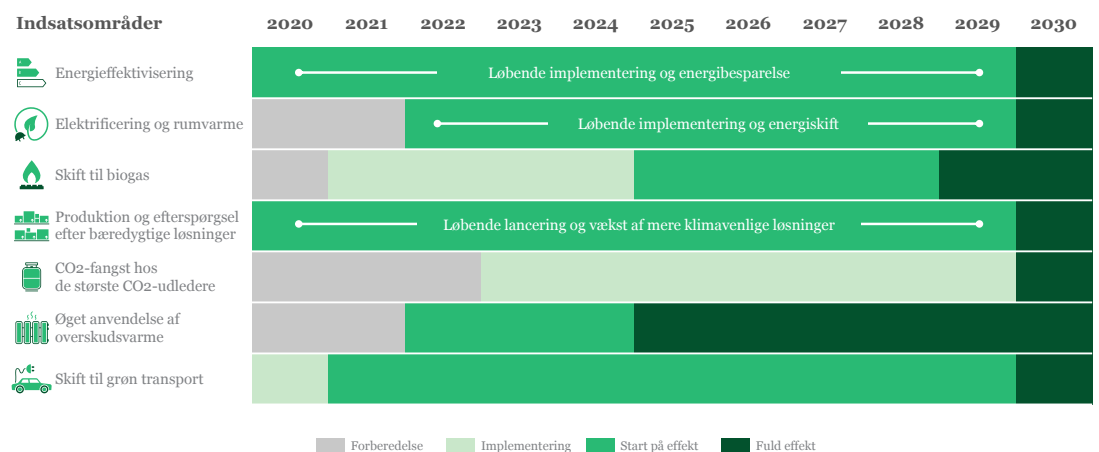
En lang række virksomheder står klar i startblokken med overskudsvarmeprojekter og sektoren er parat til at lave business cases og forhandle med fjernvarmeselskaberne, og er klar til at foretage de nødvendige investeringer i egne produktionsanlæg for at kunne indvinde og anvende overskudsvarmen. Men sektoren er i venteposition, da en endelig aftale om certificering og prisregulering for overskudsvarme stadig udestår.

I forbindelse med udarbejdelsen af klimapartnerskabets af-rapportering blev der udarbejdet en køreplan for partnerskabets indsatsområder. Formålet er at skitsere hvornår det er nødvendigt, at igangsætte initiativer for at sikre, at de kan nå at have effekt inden 2030.

Tidsperspektiverne for implementering af klimapartnerskabets anbefalinger fremgår af figur 3.

Figur 3

Input til sektor-køreplan: Tidslinje

Regeringens tiltag for at understøtte sektorens grønne omstilling

Introduktion

Opgaven med at omstille den energiintensive industri er essentiel for at nå regeringens mål om at reducere udledningerne med 70 pct. i 2030 ift. 1990-niveauet. Danske virksomheder er nået et godt stykke i den omstilling, men der udestår fortsat en udfordring med at fremme en grøn omstilling af den energiintensive del af industrien. Regeringen har en todelt tilgang til denne opgave. Dels er der fokus på konkrete virkemidler, der kan implementeres nu og her, dels på et udviklingsspor, der skaber langsigtet grøn handling. Dertil lægger regeringen fortsat markant vægt på samarbejde med erhvervet om løsninger på de teknologiske og strukturelle udfordringer og med implementeringen af initiativerne. Kun med videndeling og samarbejde på tværs af aktører og sektorer, kan vi nå i mål med omstillingen.

Derfor har regeringen sammen med brede flertal i Folketinget også taget klimapartnerens anbefalinger til sig, og de mange konstruktive anbefalinger er brugt aktivt i arbejdet med at understøtte branchens CO₂-reduktioner i en række aftaler. Disse aftaler omfatter blandt andet:

- Klimaaftale for energi og industri mv.
- Aftale om grøn skattereform

Politiske aftaler

Klimaaf tale for energi og industri mv.

Som første led i Regeringens klimahandlingsplan er der indgået en bred klimaaf tale for energi og industri mv. i juni 2020. Aftalen bidrager blandt andet til at udvikle, udbygge og integrere grønne teknologier i industrien. Samlet ventes aftalen at reducere energi- og industrisektorens drivhusgasudledninger med 2,7 mio. t. CO₂ i 2030. På industriområdet præsenterer aftalen både konkrete virkemidler og et markant udviklingsspor med særligt fokus på CCS (Carbon Capture & Storage) og PtX (Power to X). Regeringen prioriterer dertil, at initiativerne udvikles under hensyntagen til dansk konkurrencekraft, sunde offentlige finanser, beskæftigelse og fastholdelsen af et stærkt velfærdssamfund.

Initiativer der skaber grøn handling her og nu

Blandt et af klimaaf talens konkrete reduktionsinitiativer er støtteudbud til biogas og andre grønne gasser. Initiativet imødekommer således klimapartnerskabets flagnin g af behovet for at skifte fra fossile brændsler til biogas i højtemperatur-processer, der ikke kan elektrificeres. Med støtteudbuddene bidrager regeringen og aftalepartierne til et vigtigt skridt i omstillingen, idet aftalen skal føre til en udbygning af biogasproduktionen og dermed fortrænge mere af den fossile naturgas fra gasnettet, så gasforbruget bliver grønnere. Støtten sikrer, at grønne gasser kan supplere den grønne el og bidrager til den grønne omstilling af processer, der ikke umiddelbart kan elektrificeres. Der er samlet afsat ca. 2,9 mia. kr. frem til 2030, og støtten skønnes at bidrage med 10 PJ grøn gas og reducere drivhusgasudledninger med ca. 0,7 mio. ton CO₂ i 2030. Dermed imødekommer regeringen klimapart-

nerskabets konkrete anbefaling om at sikre støtte til at fremme brugen af biogas. I forlængelse af dette er det relevant at nævne, at regeringen jf. Energif aftalen 2018 vil udarbejde en gasstrategi, der forventes at udkomme senest ultimo 2021. Gasstrategien vil blandt andet have fokus på, hvordan den danske gasinfrastruktur kan udnyttes i fremtiden i lyset af den grønne omstilling.

Ydermere har regeringen og aftaleparterne afsat 18 mia. kr. til en 20-årig teknologineutral, markedsbaseret pulje til fangst og anvendelse eller lagring af CO₂ (CCUS). Puljen indfases fra 2024 og forventes, allerede fra 2025 at kunne levere en CO₂ reduktion på 0,4 mio. ton/år. Når puljen er fuldt indfaset i 2030 forventes den at bidrage med en reduktion på 0,9 mio. tons CO₂ i 2029. Puljen skal ud over at levere drivhusgasreduktioner på den kortere bane også bidrage til at fremme CCUS teknologier. Puljen er relevant særligt for de mest CO₂-udledende virksomheder i den energiintensive industri, hvor CO₂-fangst og lagring eller anvendelse kan være relevant for at reducere udledninger, som det ellers kan være vanskeligt at gøre noget ved (fx højtemperatur proces-udledninger). Dette er med til at imødekomme klimapartnerskabets anbefaling om at fremme og støtte CO₂-fangst projekter.

I forlængelse heraf er det i aftalen om fremtiden for Nordsøen af 3. december 2020 yderligere aftalt at afsætte 100 mio. kr. i 2021 og i 2022 til støtte af udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen, hvilket kan bidrage til at sikre reduktion i sektoren.

Dertil har regeringen også afsat min. 750 mio. kr. til en tilskudsordning gennem statsligt udbud til PtX-projekter. Udbuddet har til formål

at reducere produktionsomkostninger på grøn brint og hermed bidrage til en hurtig skalering af PtX i Danmark og til at øge den danske konkurrenceevne.

Klimapartnerskabet har anbefalet en række tiltag for at fremme udnyttelsen af overskudsvarme. Med klimaaftalen blev indholdet i aftale om øget udnyttelse af overskudsvarme af marts 2019 bekræftet. Derudover har aftaleparterne aftalt at fjerne overskudsvarmeafgiften, hvis overskudsvarmen er certificeret eller underlagt tilsvarende aftaleordning, der sikrer energieffektiviseringer hos leverandøren af overskudsvarme. Der har været politiske drøftelser for en konkret model for aftaleordning og prisregulering af overskudsvarme i efteråret 2020, men en endelig aftale herom udestår.

Aftaleparterne var derudover enige om at nedsætte satsen for elvarmeafgiften fra 15,5 øre/kWh til henholdsvis 0,4 øre/kWh for erhverv og 0,8 øre/kWh for husholdninger (svarende til EU's minimumssatser). Lempelsen af elvarmeafgiften, der trådte i kraft 1. januar 2021, indebærer, at afgiften på elbaseret overskudsvarme bortfalder, hvilket fremmer overskudsvarme fra blandt andet datacentre og supermarkeder. Dermed imødekommer regeringen til dels klimapartnerskabets anbefaling om at fjerne afgiften på overskudsvarme.

Udviklingsspor der skaber langsigtet grøn handling frem mod 2030

En af hovedudfordringerne for den energiintensive industri er, at der fortsat savnes svar på, hvordan især højtemperaturprocesenergi omstilles mest hensigtsmæssigt. På baggrund af Klimaaftale for energi og industri mv., er der derfor igangsat en analyse, der skal identificere potentialer og barrierer for udfasningen af fossile brændsler i industrien. Med den viden, vil regeringen kunne arbejde videre med at udvikle nye initiativer, der kan understøtte en grøn omstilling af industrien.

Aftaleparterne er desuden enige om flere udviklingsinitiativer med henblik på at udvikle nye værktøjer og teknologier, der er nødvendige for at reducere drivhusgasudledningen i energiintensive industri. Regeringen er derfor i gang med et strategiarbejde, der skal understøtte udviklingen af CCS, PtX og CCU. Arbej-

det skal bidrage til at fastlægge de oveordnede rammer for udvikling og udbredelse af teknologierne i Danmark og internationalt med henblik på at realisere teknologiernes reduktions- og erhvervsmæssige potentialer. Med strategiarbejdet imødekommer regeringen klimapartnerskabets anbefalinger om netop at udvikle en national strategi for CO₂-fangst, lagring og anvendelse og PtX.

Både regeringen og klimapartnerskaberne betragter dertil elektrificering, både direkte og indirekte (i form af PtX) som et væsentligt virkemiddel for at fortrænge fossile brændstoffer i den energiintensive industri. Det er derfor aftalt, at regeringen skal præsentere en elektrificeringsstrategi med scenarier i relation til 70 pct.-målsætningen, hvor elektrificering er et vigtigt skridt i at reducere industriens udledninger.

Aftale om grøn skattereform

Regeringen, Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Konservative blev i december 2020 enige om en grøn skattereform. I første fase vil aftalen reducere Danmarks CO₂-udledning med 0,5 mio. ton, samt understøtte at erhvervslivet får bedre muligheder for at omstille sig via en række kompensations tiltag. Aftalepartierne er dertil enige om, at en ensartet afgift på CO₂ er et afgørende instrument til at indfri 70 pct.-målsætningen, der skal gennemføres under hensyntagen til klimalovens guidende principper, herunder dansk konkurrencekraft, sunde offentlige finanser, beskæftigelse, social balance og reelle CO₂-reduktioner (minimere lækage). Udviklingsarbejdet med at finde egnede afgiftsmodeller er derfor igangsat.

Med aftale om grøn skattereform blev regeringen og aftalepartierne desuden enige om, at provenuet fra afgrænsningen af investeringsvinduet afsættes til en tilskudspulje til grøn omstilling og målrettede energieffektiviseringer i erhvervet i 2021-2025. Den endelige udmøntning er der endnu ikke taget stilling til.

Samarbejde med virksomheder og branchen

I et tilfælde som fx på Lolland-Falster, hvor større virksomheder og lokalområdet har brug for bedre muligheder for at koble sig på den grønne omstilling, vurderede regeringen, at det var rigtigt og vigtigt at sætte ekstra ind. Den 1. februar 2021 offentliggjorde regeringen derfor, at det indstilles til Energinet, at det danske gassystem skal udvides med en gasledning fra Sydsjælland til Lolland-Falster. Den kommende gasledning vil skulle forsyne de lokale virksomheder, herunder Nordic Sugars sukkerfabrikker, med gas (som på sigt forventes at blive til biogas). Hvor Nordic Sugar i dag primært anvender kul og olie i deres produktionsprocesser, vil skiftet til gas både medføre betydelige CO₂-reduktioner og markant færre luftforureninger. Regeringens beslutning vurderes både at bidrage til CO₂-reduktioner, bedre vilkår for erhvervsliv og fastholdelse af lokale arbejdspladser

Det er dertil regeringens overbevisning, at gensidige forpligtelser til at arbejde for at nå regeringens 70 pct.-mål kan være med til at styrke samarbejdet mellem regeringen og erhvervet med henblik på at mindske drivhusgasudledningerne fra industrien. Derfor har

regeringen blandt andet indgået en samarbejdsaftale med Aalborg Portland, der gensidigt forpligter parterne til at arbejde for 70 pct.-målet. Aftalen forventes alene at reducere udledningerne fra industrisektoren med ca. 0,5 mio. ton i 2030. Det er dertil regeringens intention, at samarbejdsaftalen med Aalborg Portland skal tjene som skabelon til fremtidige samarbejdsaftaler med andre store danske udledere.

Flere af regeringens aftaler kræver en markant implementeringsindsats. For Klimaaftale for Energi og Industri mv., blev det derfor aftalt i regi af Grønt Erhvervsforum, at der skal oprettes implementeringssamarbejder med erhvervet. Det skal sikre en effektiv implementering af aftalen. Derfor vil regeringen involvere branchen i blandt andet udviklingen af PtX- og CCS-strategier som flere af klimapartnerskaberne har efterspurgt. Samtidig inddrager regeringen brancheorganisationer tæt i arbejdet med blandt andet at implementere Erhvervspuljen, så den bliver mest muligt relevant og effektiv for virksomhederne og til gavn for klimaet.

På vej mod 70 pct. reduktion i 2030

Klimapartnerskabet for energiintensiv industri viste i sin rapport i marts 2020, at den energiintensive del af industrien kan bidrage til at opfylde regeringens mål om 70 pct. drivhusgasreduktion i 2030, holdt op mod niveauet i 1990. Industrien kan alene levere 30 procent eller 1,6 million tons drivhusgasreduktion frem mod 2030. Ekstra 20 procent kan hentes ved at anvende biogas frem for kul og naturgas. Yderligere besparelser vil ifølge partnerskabet kræve CO₂-fangst.

I Klimaaftalen for energi og industri mv. er der bl.a. afsat midler til fangst, lagring og anvendelse af CO₂, hvilket bakkes op af en grøn forskningsstrategi. Derudover blev der i aftalen afsat midler til et udbud på biogas og andre grønne gasser. Endelig er der med aftale om grøn omstilling af vejtransporten indført et CO₂-fortrængningskrav, der fremmer anvendelsen af brændstoffer med en høj fortrængning af CO₂, hvilket blandt andet inkluderer nye brændstoffer som PtX-brændstoffer, ligesom regeringen har præsenteret en strategi for grønne offentlige indkøb. Aftalen om grøn skattereform bidrager ligeledes til reduktioner for den energiintensive industri, og vil i næste fase fastlægge rammerne for en ensartet CO₂-afgift, der skal være en hovedmotor til indfrielsen af 70 pct.-målsætningen.

I de kommende år er der brug for yderligere handling ift. at realisere 70 pct. målet i 2030. Der skal fx udarbejdes konkrete strategier for gas, PtX og for CO₂-fangst, lagring og anvendelse (CCUS) og elektrificering. Strategierne skal blandt andet bidrage til at klargøre rammevilkårene for brugen af nye teknologier og dermed give industrien m.fl. klarhed over investeringsmulighederne og perspektiverne.

Realiseringen af 70 pct.-målet kræver et fortsat tæt og styrket samarbejde mellem partnerskabet for den energiintensive industri og regeringen. Vi skal i fællesskab udnytte, at vi modsat andre lande har mulighed for at målrette og fokusere investeringer og indsats mod relativt få virksomheder og store udledere. Det kræver en fælles indsats, hvor virksomhederne skubber grønne teknologier og produkter ud på markedet, men også ved politisk at understøtte efterspørgslen efter bæredygtige produkter. Klimaaftalerne fra 2020 inden for energi, industri og transport samt regeringens strategi for grønne offentlige indkøb, etc. er vigtige skridt på vejen, og de skal følges op af en markant og fælles implementeringsindsats frem mod 2030.

Oversigt over opfølgning på klimapartnerskabets anbefalinger

Anbefaling	Status
Indsatsområde 1: Energieffektivisering	
Sektorens egne tiltag	
<p>1 Industrien fortsætter med energieffektivisering frem mod 2030 og vil i øget grad prioritere og fremskynde rentable investeringer, der udskifter mindre energieffektivt maskineri og processer.</p>	<p>Industrien fortsætter investeringer i energieffektivitet og med gode resultater. På grund af Corona-situationen er der gennem 2020 gjort færre investeringer end forventet.</p> <p>Erhvervslivet har i februar 2021 lanceret projektet Klimaklar SMV med hjælp til udarbejdelse af klimaplaner for 50 SMV'er og konkret opfølgende handling. Projektet er finansieret af Industriens Fond og gennemføres af Fremstillingsindustrien i samarbejde med DI Energi, Viegand Maagøe, Global Compact Network Danmark, Axcel Future og Aalborg Universitet.</p> <p>En række konkrete EE-projekter i virksomhederne er på vej ansporet af Erhvervspuljen, som havde første ansøgningsrunde ultimo 2020. Der arbejdes fra flere sider for at markedsføre Erhvervspuljen yderligere</p>
<p>2 Industrien vil bidrage til en opdatering af eksisterende online vidensplatforme, så der sikres en fælles adgang til videndeling herunder også værktøjer til udregning af udledninger, katalog over mulige tiltag, tilbagebetalingsberegninger, call-center og kontakt til uafhængige rådgivere. Dette kan f.eks. ske i samarbejde med Erhvervsministeriet samt Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, finanssektoren og forskningsmiljøer.</p>	<p>Klimakompasset som et brugervenligt on-line værktøj til beregning af virksomhedernes CO₂-aftryk er under opdatering og varetages indtil videre gennem CO₂-beregneren hos Erhvervsstyrelsen. Videndeling, inspiration og cases på www.spareenergi.dk og www.virksomhedsportalen.dk er under opdatering og relanceres.</p>
<p>3 I samarbejde med Vækstfonden oprettes en grøn lånefond målrettet den grønne omstilling blandt især SMV-segmentet hos produktionsvirksomhederne. Fonden vil administreres af Vækstfonden og have tilknytning af specialiserede energikonsulenter for at sikre en effektiv kobling mellem finansiering og teknisk rådgivning.</p>	<p>Det forberedende arbejde med en fond er stillet i bero pga. corona-krisen. Vejen frem vil i første omgang gå gennem finansiering af enkelte projekter, og når det potentielle projektvolumen synes at være inden for rækkevidde, genoptages det forberedende arbejde med hhv. Vækstfonden og den Grønne Investeringsfond.</p>
<p>4 Produktionsvirksomhederne vil som sektor støtte en styrket dansk og europæisk energieffektiviseringsindsats ved at forfølge en 2030 ambition på 30 % energieffektiviseringer i egen sektor ift. 2005.</p>	<p>Partnerskabets CO₂-udledninger kan sænkes gennem et styrket energieffektiviseringsindsats koblet med elektrificering. Et stigende antal virksomheder øger i disse år omstillingen og i sektorkøreplanen er der eksempler herpå. Virksomhederen har behov for værktøjer til at afdækker potentialere og rådgivning til at sikre en effektiv implementering. Disse værktøjer er under udarbejdelse og virksomhederne vil derfor fremover i endnu højere grad kunne understøtte de politiske målsætninger og klima og energieffektivisering i EU og Danmark.</p>
<p>5 Bankerne rådgiver om muligheden for at få finansiering til grønne investeringer. Energistyrelsen skal føre tilsyn med rådgiverne og sikre standardiseret afrapportering. På den baggrund kan banker og eksempelvis Vækstfonden stille finansiering til rådighed på et mere objektivt grundlag. Forslaget vedrører alle CO₂-reduktioner i Danmark.</p>	<p>Punktet supplerer punkt 3 ovenfor og har til formål at sikre en enkel og administrativ adgang for virksomhederne til lokale bankers rådgivning og medfinansiering af energieffektiviserings- og grønne projekter. Nogle banker tager i disse år egeninitiativer, og derfor vil en styrket fælles ramme, der brugervenligt opstiller oplysningsbehov og afrapporteringsbehov på tværs af banker, rådgivere og Energistyrelsen øge særligt de små virksomheders mulighed for at håndtere konkrete grønne projekter. Arbejdet sker også i lyset af nye overordnede tiltag og krav til den finansielle sektors afrapportering fra EU's taksonomi.</p>
Anbefalinger til regeringen	
<p>6 Der bør fastsættes et nationalt bindende energieffektiviseringsmål for hele økonomien på 30 % i 2030 ift. 2005.</p>	<p>Energieffektivisering udgør en del af løsningen til at opfylde 70 pct. målsætningen, som er den primære målsætning for regeringen. Danmark er herudover allerede forpligtet på EU-mål for energieffektivisering. Regeringen har sikret en massiv løft til energi-effektiviseringsindsatsen og bl.a. afsat ekstra midler til erhvervspuljen og bygningspuljen i både klimaaftale for energi og industri mv. 2020, finanslovsaftalen for 2021 samt aftale om grøn skattereform. Herudover er der afsat midler til energienoveringer i almene boliger fra grøn boligafale 2020 samt til offentlige bygninger i finanslovsaftalen for 2021. Endelig stilles der krav om energibesparelser i alle statslige bygninger frem mod 2030.</p>

7	Puljen til energieffektivisering i industri og bygninger på 500 mio. kr. årligt fra Energiaftalen 2018 forlænges fra 2024 og frem til 2030.	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) Der afsættes ca. 2,5 mia. kr. i 2020-30 til grøn omstilling og energieffektivisering i industrien. Tilskudsmidlerne udmøntes som en tilføjelse til erhvervspuljen, der er aftalt i energiaftalen fra 2018 til energieffektiviseringer i erhvervet.
8	Mere systematisk og udvidet energieftersyn for at sikre systematisk afrapportering af foreslåede energibesparelser og resultater.	Ift. systematisk afrapportering er der igangsat en bekendtgørelsesændring, som efter planen skal træde i kræft 1. juli 2021. Med bekendtgørelsen gøres det obligatorisk at indrapportere i et standardiseret og digitalt indberetningsformat, som gør det muligt at opsamle og analysere energidata på tværs af virksomheder.
Indsatsområde 2: Elektrificering og rumvarme		
Sektorens egne tiltag		
9	Industrien fortsætter med elektrificering frem mod 2030, især elektrificering af procesvarme (f.eks. skift fra olie) og elektrificering af lav-og visse mellemtemperaturs-processer genereret af naturgas.	Med midler fra Industriens Fond er projektet 'Elektrificering af industrien' søsat af DI Fødevarer, DI Energi, Landbrug & Fødevarer, Dansk Energi, DTU samt Viégand Maagøe. Formålet med projektet er at demonstrere, hvordan elektrificering af produktionsprocesser kan understøtte den grønne omstilling i fødevarerindustrien. Projektets resultater vil via partnerne blive bredt ud i hele industrien.
10	Virksomhederne udfaser naturgas i rumopvarmningen via skift til fjernvarme for de virksomheder, der er tilkøbt netværket, samt varmepumper for resten.	Som led i Fremstillingsindustriens projekt Klimaklar SMV vil 50 virksomheder få afdækket potentialet herfor i 2021. Indsatsen udbredes løbende til yderligere virksomheder.
11	Produktionsvirksomhederne vil indføre et vejledende mål på 50 % elektrificering af det samlede energiforbrug i sektoren i 2030.	I regi af projektet "Elektrificering af fødevarerindustrien" udarbejdes 20 konkrete business cases omkring elektrificering af fødevarerindustrielle forarbejdningsprocesser på 20 fødevarerindustrielle virksomheder. Projektet arbejder med konkret videnspredning til resten af fødevarerindustrien og kan også være en inspiration til elektrificering øvrige dele af dansk industri såsom produktionsvirksomheder. Projektet bidrager således til at tilvejebringe et konkret og casebaseret grundlag for at øge elektrificeringen frem mod 2030. Projektet afsluttes i 2022.
Anbefalinger til regeringen		
12	Under forudsætning af, at provenuet geninvesteres 1-1 i grøn omstilling i ikke-kvotebelagte industrivirksomheder, gennemføres en intelligent afgiftsjustering, hvor CO ₂ -afgiften hæves i ikke-kvotesektoren til niveauet i kvotesektoren.	Aftale om grøn skattereform (december 2020) Regeringen og aftalepartierne er enige om at gennemføre en grøn skattereform i to faser. Regeringen og aftalepartierne er enige om, at der efter 2025 vil være et provenu fra afgiftsstigningerne i den grønne skattereform, der tilbageføres til virksomhederne og i videst muligt omfang målrettes de hårdst belastede brancher med henblik på at understøtte deres konkurrenceevne og bidrage til deres grønne omstilling
13	Der skal etableres en grøn omstillingspulje på 500 mio. kr. årligt til elektrificering i industrien.	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) og Grøn skattereform (december 2020) Med de to aftaler afsættes yderligere ca. 2,5 mia. kr. i 2020-30 til grøn omstilling, herunder elektrificering, og energieffektivisering i industrien. Tilskudsmidlerne udmøntes som en tilføjelse til erhvervspuljen, der er aftalt i energiaftalen fra 2018 til energieffektiviseringer i erhvervet.
14	Elvarmeafgiften for virksomheder skal bortfalde således, at alt el beskattes med proces-afgiften (0,4 øre/kWh).	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) Satsen for elvarmeafgiften nedsættes fra 15,5 øre/kWh til henholdsvis 0,4 øre/kWh for erhverv og 0,8 øre/kWh for husholdninger (svarende til EU's minimumssatser). Ændringerne træder i kraft med virkning fra 1. januar 2021.
15	Der skal udarbejdes en national strategi for sektorkobling, der blandt andet sikrer fri adgang til data for virksomhederne samt rum for test og demonstration i stor skala, f.eks. i form af regulatoriske frizoner.	Sektorkobling afgørende for at kunne omstille til 100 pct. grøn energi i elsystemet. Derfor har regeringen taget initiativ til at der i 2021 skal præsenteres en elektrificeringsstrategi og en PtX-strategi, ligesom der skal gennemføres en gasstrategi. Derudover er der forskellige andre igangværende initiativer, der hver for sig understøtter sektorkobling. Der er bl.a. etableret en webportal – forsyningsdata.dk – som løbende vil offentliggøre data. Der er med Energiaftale 2018 og fra 2020 etableret et sekretariat for regulatoriske test-zoner i Energistyrelsen.
Indsatsområde 3: Skift til biogas		
Sektorens egne tiltag		
16	Virksomhederne undersøger muligheder og udarbejder business cases ved brændselsskift.	Mange virksomheder er i gang, og f.eks. Rockwool, Arla og flere teglværker er skiftet til biogas vha certifikater. Aalborg Portland og Nordic Sugar har lavet business cases og taget beslutning om skift til biogas. Herudover er CP Kelco i gang med konvertering til el.
17	Virksomhederne foretager de nødvendige investeringer for at omstille til biogas, såfremt der er klarhed omkring det fremtidige udbud, infrastruktur og pris.	Virksomhederne viser stor interesse for gas, og for eksempel har Aalborg Portland har indgået aftale om Evida om tilslutning til naturgasnettet fra 2022, og Nordic Sugar tilsluttes i 2024 mhp omstilling til biogas
Anbefalinger til regeringen		
18		Energiaftale 2018

	Udarbejdelse af en national biogasstrategi, der skal øge produktionen af kvalitetsbiogas; prioritere brugen af biogassen, så den bruges, hvor der ikke er alternativer (f.eks. højtemperaturprocesser eller tung transport); samt sikre udbygning af gasinfrastrukturen til anvendelse i Danmark.	Gasstrategi: Strategien skal se på rammevilkårene og undersøge, hvordan gassystemet kan anvendes i lyset af klimamålene og bidrage til grøn omstilling. Gasstrategien forventes afsluttet i 2. halvår 2021.
19	Sikring af støtte så biogas leveres til en konkurrencedygtig pris, evt. via subsidieordning eller sikring af større kapacitet og lavere priser i fremtiden, så det bliver et reelt alternativ til naturgas og andre fossile brændsler.	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) Der er afsat 2,9 mia. kr. frem til 2030 til biogas og andre grønne gasser, der er nødvendigt særligt i industrien, hvor grøn strøm ikke kan bruges. I hele støtteperioden er der afsat 13,6 mia. kr. Støtteuddbuddene til grønne gasser skal bidrage til øget konkurrence, lavere omkostninger og dermed reducere støtteniveauet. Partierne fastlægger den konkrete udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen.
20	Sikre tilstrækkelig biogas til industrien i Danmark (17 PJ i 2030) og prioritere forbrug i dansk industri over for mulig eksport af biogas til nabolande.	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) Der er afsat 2,9 mia. kr. frem til 2030 til biogas og andre grønne gasser. I hele støtteperioden er der afsat 13,6 mia. kr. Partierne fastlægger den konkrete udmøntning på baggrund af et oplæg fra regeringen. Med udbygningen af biogasproduktionen på eksisterende støtteordninger og de kommende støtteudbud forventes en biogasproduktion på 52 PJ i 2030. Der vurderes ikke at være biomasseressourcer til en yderligere biogasudbygning frem mod 2030.
21	Anvendelse af naturgas som et skridt på vejen til biogas frem mod 2030.	Det danske gasnet transporterer både fossil naturgas og CO ₂ -neutral biogas. I dag består ca. 20 pct. af det gas, der forbruges i DK, af biogas. Den andel forventes at stige i de kommende år som følgende af et faldende gasforbrug i husholdninger samt en øget biogasproduktion. I 2040 kan forbruget af gas potentielt være 100 pct. grøn gas, jf. AF2020.
Indsatsområde 4: Produktion og efterspørgsel efter bæredygtige løsninger		
Sektorens egne tiltag		
22	Introducere bæredygtige løsninger med grøn cement, tegl, bioplast og biobrændsler for at reducere over 1 mio. tons CO ₂ .	Som led i indsatsen med at introducere bæredygtige løsninger har Aalborg Portland f.eks. introduceret en cementtype med 30 pct. lavere CO ₂ -udledning i forbindelse med produktionen, og Shell har fået certificeret deres anlæg til at kunne raffinere biolie selv og arbejder på at få certificeret flere typer bio-olier.
23	Prioritere innovation og produktudvikling med henblik på at producere mere bæredygtige produkter.	Virksomhederne har generelt stor fokus på innovation og produktudvikling, og som eksempel kan nævnes, at Aalborg Portland arbejder på at udvikle cementtype med 50 pct. lavere CO ₂ -udledning i produktionen, og Shell er gået sammen med 16 andre virksomheder i et konsortium om et projekt vedr. kommercialisering af bæredygtige brændstoffer til skibe og fly.
24	Understøtte udvikling af standardiserede LCA- og EPD-værktøjer, samt udbrede og anvende disse værktøjer til at vurdere CO ₂ -aftrykket på produkter, identificere reduktionspotentiale, skabe en bedre anvendelse, sikre længere levetid og stille højere krav til leverandører.	For erhvervslivet er det sikring af disse værktøjer centrale for at forbedre produkterne og synliggøre disse indsatser i hele værdikæden. Derfor følges arbejdet tæt bl.a. i samarbejde med DI bl.a. med afholdelse af et webinar om udviklingen af EPD'er for at udbrede information herom. Erhvervslivets indsats støtter således op om den politiske aftale fra 5. marts om en strategi for bæredygtigt byggeri. Aftalen indeholder blandt andet krav om LCA-beregning fra 2023, og LCA-beregninger skal derfor videreudvikles og gøres lettere at foretage. For at udføre bedre LCA-beregninger skal der også udvikles mere retvisende miljødata for materialer. Af aftalen fremgår desuden, at Danmark vil deltage aktivt i revisionen af byggevarerforordningen, og have fokus på at kunne deklarere bæredygtighedsegenskaber. Dansk Beton har udarbejdet et EPD-værktøj, til dokumentation af bæredygtighedskrav. EPD-værktøjet bidrager til at sikre transparente data for, hvor meget CO ₂ forskellige betonprodukter udleder, hvilket så kan medregnes i bygge- og anlægsprojekter.
25	Virksomhederne sætter højere krav til underleverandører, har klimavenlighed som udvælgelseskriterie og sætter målsætninger for virksomhedens aftryk i sourcing af materialer. Brancheorganisationer laver brancheaftaler på områder for at sikre effekt. Arbejdet kan lade sig inspirere af udviklingen inden for Corporate PPA'ere.	Antallet af danske virksomheder, som er tilsluttet Science Based Targets er øget til 32, hvilket stiller øgede krav også til deres underleverandører om måling og reduktion af klimaaftrykket. Herudover er DI og Dansk Energi på vej med en vejledning til indgåelse af Corporate PPA'ere.
26	I overensstemmelse med klimapartnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi, vil industrien. – Opsætte konkrete mål for anvendelse af genanvendte materialer (især stål, aluminium og plastik).	Industrien er i gang med at udfolde alle indsatserne, og flere brancher og virksomheder har sat konkrete mål for andelen af genanvendte materialer i produktionen. Brug af miljømærkede produkter udbredes løbende. Her er der bl.a. fokus på substitution af uønsket kemi. Fokus på at forlænge produkters levetid ses både gennem et øget fokus på cirkulært design af produkter og emballager og i udviklingen af cirkulære forretningsmodeller baseret på genbrug, deleplatforme og i et ryk fra salg af produkter til salg af services.

- Substituere uønsket kemi i danske produkter og substituere konventionel plast med biobaseret plast hvor relevant.
- Øge indsatsen mod spild, f.eks. via produktdesign, 3D-print, adressering af overdimensionering samt logistikoptimering.
- Udforske cirkulære forretningsmodeller, f.eks. tilbagemtagning af egne produkter og salg af produkter som services.
- Design til forlænget levetid af produkter.

Anbefalinger til regeringen

27 Offentlig indkøbsstrategi med bl.a. krav til totaløkonomiske beregninger, CO₂-aftryk og bæredygtighed – baseret på LCA – som konkurrenceparameter.

Strategi for grønne offentlige indkøb (oktober 2020)

Strategien lægger sporene til en fremtid, hvor de offentlige indkøb har et markant lavere klimaaftryk og bidrager til de danske klimamål. Som handling her og nu vil det blive obligatorisk for statslige institutioner at have fokus på omkostninger i hele produktets livsførelse – og ikke kun prisen på købstidspunktet – for udvalgte produktgrupper. Det offentlige vil fremover også have fokus på energieffektivitet ved brug af totalomkostningsværktøjer.

28 Sikre øget bæredygtigt marked og efterspørgsel hos store aftagere og investorer (f.eks. pensionskasser).

Behov for uddybning af klimapartnerskabets anbefaling

29 Krav om bæredygtighed ind i regulering f.eks. bygningsreglement, produktstandarder eller offentlige planer.

Aftale om national strategi for bæredygtigt byggeri (marts 2021)

Regulering med afsæt i den frivillige bæredygtighedsklasse: Der skal opbygges erfaring med den frivillige bæredygtighedsklasse, før klassens krav kan indføres i bygningsreglementet. Dette sikres gennem en toårig testfase, der bl.a. skal afdekke de miljø- og klimamæssige, de indeklimamæssige og de økonomiske effekter af klassen.

30 Udvikling af standardiserede LCA- og EPD-værktøjer til brug af brancher og virksomheder.

Aftale om national strategi for bæredygtigt byggeri (marts 2021)

Livcyklusanalyser (LCA) og totaløkonomiske beregninger (LCC) foretages hovedsageligt i de sidste designfaser af byggeriet. Analyseredskaberne skal forenkles, så de løbende kan indgå i designbeslutninger, herunder den tidlige projekteringsfase. Der tages udgangspunkt i BIM (Building Information Modeling) for at gøre LCA- og LCC-beregninger lettere og mere fleksible at foretage, og kompleksiteten af analyserne skal nedbringes igennem bl.a. bedre brugergrænseflader.

31 Understøtte udvikling af internationale og europæiske standarder for produkter og dokumentation.

Aftale om strategi for bæredygtigt byggeri (marts 2021)

Arbejde for bæredygtighed i revisionen af byggevarerforordningen og styrket nordisk samarbejde om bæredygtighed: Der er behov for at øge det nordiske samarbejde, så der i højere grad kan udveksles viden og erfaringer på området og i relevant omfang harmonisere regulering og metoder. Danmark vil endvidere deltage aktivt i revisionen af byggevarerforordningen for at sikre en velfungerende regulering af det indre marked med øget fokus på behovet for at kunne deklarere bæredygtighedsegenskaber og sikkerheds- og sundhedsrelaterede ydeevner for byggevarer.

32 Regeringen bør tage initiativ til at udvikle standardiserede nøgletal for bl.a. CO₂-regnskab i virksomheder. Der bør som udgangspunkt udvikles fælles europæiske standarder, og regeringen opfordres til at sætte sig i spidsen af dette arbejde i regi af EU.

I regi af Grønt Erhvervsforum er igangsat et samarbejdsprojekt om udvikling af en fælles metode til at opgøre virksomheders CO₂-udledninger.

Indsatsområde 5: CO₂-fangst hos de største CO₂-udledere

Sektorens egne tiltag

33 Industrien sætter testsite, mandskab og ekspertviden til rådighed til at gennemføre fyrtårnsprojektet, som f.eks. kan opstilles ved Aalborg Portland med deltagelse af relevante partnere som Haldor Topsøe, Ørsted, Mærsk, dansk luftfart samt danske universiteter og vidensinstitutioner.

Aalborg Portland er stadig klar til at stille testsite mv. til rådighed men afventer den nationale strategi for CO₂-fangst.

34 Virksomhederne udforsker og udvikler konkrete måder at lagre eller bruge den indfangede CO₂ på og indgår i tværsektorielle samarbejder.

Som del af indsatsen ser Aalborg Portland sammen med AAU i et tekno-økonomisk studie på de tekniske og økonomiske forudsætninger for CO₂-fangst og rentabilitet i business case.

Anbefalinger til regeringen

35 **Klimaafale for energi og industri mv. (juni 2020)**

	Der skal udarbejdes national strategi for CCUS ift. prioritering, rammevilkår, støtte, infrastruktur, mv.	Der udarbejdes strategi for fangst og lagring af CO2-fangst, samt strategi for PtX i Danmark. Strategierne skal understøtte udbredelsen af fremtidens grønne løsninger.
36	Etablering af og støtte til et konkret fyrtårnsprojekt, der afdækker muligheder, opstiller en realistisk business case og sonderer mulighederne for systemeksport.	-
Indsatsområde 6: Øget anvendelse af overskudsvarme		
Sektorens egne tiltag		
37	Sektoren vil lave en business case og forhandle med fjernvarmeselskaberne.	Virksomhederne står klar med business cases, men afventer udmøntning af rammevilkår i forlængelse af politiske aftaler om overskudsvarme fra februar 2019 og klimaaftale for energi og industri fra juni 2020.
38	Virksomhederne vil foretage de nødvendige investeringer i egne produktionsanlæg for at kunne indvinde og anvende overskudsvarmen.	
Anbefalinger til regeringen		
39	Fjern afgiften på al overskudsvarme.	Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) - Fjerner overskudsvarmeafgiften, hvis overskudsvarmen er certificeret eller underlagt en tilsvarende aftaleordning, der sikrer energieffektiviseringer hos overskudsvarmeleverandøren. - Lemper elvarmeafgiften til EU's minimumssatser, hvorved afgiften for elbaseret overskudsvarme bortfalder.
40	Fjern certificeringen af overskudsvarme	Certificering af overskudsvarme kan bidrage til at sikre energieffektiviseringer og vurderes som et hensigtsmæssigt delelement i den samlede regulering af overskudsvarmeleverandører.
41	Undgå unødvendig prisregulering af fjernvarme, så virksomheder og fjernvarmeselskaber frit kan forhandle med substitutionsprisen som forbrugerbeskyttelse mod højere priser.	Som opfølgning på klimaaftale om Energi og industri mv. har der været politiske drøftelser om model for prisregulering i efteråret 2020, men endelig aftale herom udestår.
42	Forsyningsselskaberne skal screene muligheder for at aftage overskudsvarme og har aftagerpligt, hvis det er rentabelt ift. alternativet.	Regeringen har arbejdet på at fjernvarmesektorens produktionsbindinger moderniseres for at give fjernvarmeproducenter mere frit valg over egne investeringer, jf. klimaaftale for energi og industri. Nye aftagerkrav til bestemte produktionsformer, herunder overskudsvarme, vil ikke understøtte dette.
43	Udbygning og sammenkobling af fjernvarmenettet, hvis det er rentabelt.	Som følge af klimaaftalen for Energi og industri mv. har justering af samfundsøkonomikravet (ingen fossil reference) gjort det nemmere at udbygge fjernvarmenettet, da det er blevet nemmere for fjernvarmeselskaber at udbygge nettet i nuværende naturgasområder.
Indsatsområde 7: Skift til grøn transport		
Sektorens egne tiltag		
44	Branchen vil tage en aktiv beslutning om at skifte til grøn transport og køre en landsdækkende kampagne i samarbejde med leasingselskaber. Brancheorganisationer vil som led heri arbejde på at udvikle brancheaftaler, f.eks. inspireret af udviklingen indenfor CorporatePPA'er.	Fra grøn-transport aftalen fra december 2020 vil ændring af iblandingskravet for biobrændstoffer til et CO2-fortrængningskrav betyde en reduktion på 1,4 mio. tons CO2 i 2030 – svarende til 10 pct. af transportens udledning i dag.
45	Virksomhederne vil opføre lade-standere (f.eks. på arbejdspladsen).	Puljen til grøn transport er målrettet ladeinfrastruktur samt grøn omstilling af hhv. indenrigsfærger og erhvervs-transport. Prioriteringen af de forskellige indsats, skal fastlægges i politiske forhandlinger i 2021 og kan styrke virksomhedernes mulighed for at finansiere ladestandere, f.eks. på arbejdspladsen.
46	Virksomhederne vil udtænke medarbejderincitamenter til at vælge grøn transport (f.eks. elbil) som firmabil, f.eks. ved at give andel i virksomhedens besparelse på brændstof.	Skatteincitamenterne i omlægning af bilbeskatningen, herunder også ændring af beskatning af ladestandere til firmabiler, samt elementer i puljen til grøn transport forventes at give tilskyndelse til yderligere grøn persontransport i årene fremover.
47	Virksomhederne sætter øgede krav til underleverandører, vælger den mest klimavenlige udbyder og transportform og bidrager til at uddanne medarbejdere vedrørende klimavenlig mobilitet.	Markedet tilbyder flere muligheder for at vælge grønne transportløsninger fra underleverandører, fx ved anvendelse af grønne brændstoffer.
48	Virksomhederne sætter mål for bæredygtighed i up- og down-stream ekstern transport.	Virksomhederne tager i stigende grad aktivt stilling til klimaprofilen af ekstern transport.

49	Virksomhederne gentænker deres logistik og vurderer, om kørsler kan deles op, så transporten kan ske med varebil (som kan elektrificeres) i stedet for lastbiler (hvor grøn transport er kompliceret), eller om antallet af kørsler kan reduceres.	Virksomhederne optimerer løbende deres logistik inkl. vurdering af klimaprofilen.
Anbefalinger til regeringen		
50	Beskatningsgrundlaget for medarbejdere med firmabil skal justeres således, at bilens pris vægter lavere, mens udgiften til drivmidlet (energieffektivitet) vægter højere. Desuden bør udgiften til eksempelvis lade-standere (for el- og pluginhybridbiler) udgå af beskatningsgrundlaget.	Aftale om Grøn omstilling af vejtransporten (december 2020) Justeringer af beskatningen af fri bil: Højere vægtning af miljøtillæg i beskatningsgrundlaget og skattefritagelse af værdien af arbejdsgiverbetalt ladestander opsat på bopælen i forbindelse med fri elbil eller pluginhybridbil. Ændringerne af beskatningen af fri bil og ladestandere har virkning fra og med den 1. juli 2021 for alle medarbejdere, der beskattes af fri bil, jf. lov nr. 203 af 13. februar 2021.
51	Nul- og lavemissionsbiler skal fritages for registreringsafgift og pålægges en løbende ejerafgift baseret på vægt og energieffektivitet.	Aftale om Grøn omstilling af vejtransporten (december 2020) Omlægningen af registreringsafgiften for person- og varebiler. Afgiften vil med aftalen baseres på bilens værdi og CO ₂ -udledning. Samtidig indføres nul- og lavemissionsbiler langsommere i registreringsafgiften, så bl.a. nul-emissionsbiler i mikro, lille og mellem segmentet betaler 0 kr. i registreringsafgift til og med 2025.
52	Afgiften på biogas til transport skal være lavere end afgiften på diesel for at fremme klimabidraget i tung transport. Dette kan suppleres af tilskud til indkøb af (gas)-lastbiler.	Energiafgifterne på diesel, biodiesel, naturgas og biogas til transport er i dag ens per energienhed (77,7 kr. pr. GJ).
53	Der skal udarbejdes en ambitiøs Power-to-X strategi for Danmark således, at det potentiale denne teknologi indeholder, kan blive en ny styrkeposition for den danske energibranche.	Klimaaf tale for energi og industri mv. (juni 2020) Der udarbejdes en strategi for fangst og lagring af CO ₂ -fangst, samt strategi for PtX i Danmark. Strategierne skal understøtte udbredelsen af fremtidens grønne løsninger.
Indsatsområde 8: Global indvirkning af dansk teknologi		
Sektorens egne tiltag		
54	Industrivirksomheder tager initiativ til at belyse de globale positive klimateffekter ved sektorens indsats – og vil på den baggrund styrke regeringens globale strategiske arbejde i samarbejde med udenrigstjenesten.	I forbindelse med anbefalingerne fra klimapartnerskabet vist ene analyse, at salg af dansk teknologi i udlandet i løbet af sin levetid medvirke til CO ₂ -reduktioner, som svare til syv gange Danmarks årlige udledning. Energistyrelsen arbejder ifbm. sin internationale klimarapportering på at følge udviklingen i denne effekt.
55	Ikke mindst de største industrivirksomheder vil øge deres arbejde med at fremme klimahandling internationalt.	Virksomheder og brancheorganisationer bakker op om internationale klimapartnerskaber og klimahandling, hvor danske myndigheder, eksportører og investorer kan trække på samme hammel og fremme politiske og praktiske klimafremskridt i partnerlande. Det sker ved fælles internationale fremstød, eksempelvis FN's årlige klimatopmøde (næste gang COP26 i Glasgow). Det sker også gennem etablering af Sustainable Industry Alliancer, som arbejder med at fremme danske virksomheders energieffektive løsninger til udlandet, eksempelvis USA og Tyskland.
56	Der nedsættes en taskforce, der udvikler en strategi for, hvordan eksporten af grøn teknologi kan fremmes bl.a. gennem blended finance, risikovillig kapital og en styrkelse af udenrigsministeriets grønne eksportfremmeindsats. Taskforcen består af bl.a. virksomheder, DI, pensionsselskaber, EKF, Udenrigsministeriet og IFU.	Taskforcen afsluttede sit arbejde i august 2020 med en række anbefalinger til initiativer, herunder: - Bindende EU-mål for EE og VE - Styrkelse af Energistyrelsens internationale energisamarbejde - Etablering af fond til eksport af bæredygtige og digitale løsninger - Styrket synliggørelse af rådgiver og mål for kommerciel kontakt - Styrket EKF med øget råderum til kreditter, øget konkurrenceevne og risikovillighed, genstart af CIR-ordningen og forstudiefond Arbejde og anbefalinger fra denne taskforce blev videreført i genstartsteam for grøn eksport, som lancerede disse og supplerende anbefalinger i september 2020, hvoraf mange er fulgt op i flere politiske tiltag.
Anbefalinger til regeringen		
57	Regeringen bør arbejde for et nyt EU klimamål i 2030, hvor drivhusgasudledningerne skal reduceres med mindst 55 %.	EU's stat- og regeringsledere besluttede i december 2020 at øge EU's klimamål for 2030 til mindst 55 procent.
58	Regeringen bør sætte et strategisk fokus på energieffektiviseringer i og elektrificering af industriprocesser som en del af EU's Green New Deal, herunder bindende mål for energieffektivisering og vedvarende energi på 40 % i 2030 ift. 2007 med byrdefordeling for medlemslande.	Regeringen ser positivt på forslaget og kommer med en udmelding snarest

59	<p>Regeringen bør styrke eksportstrategien for energiområdet, så det store eksportpotentiale kan opnås. Det strategiske fokus i myndighedssamarbejdet med udlandet bør skærpes, og eksportinstrumenterne styrkes og kobles tættest muligt til danske styrkepositioner inden for energieffektivitet og vedvarende energi.</p>
60	<p>Styrkelse af Eksport Kreditfondens mandat til fremme mere grøn eksport i nye markeder gennem villighed til at påtage sig en højere risiko, øget samarbejde med internationale investeringsinstitutioner, bedre sagsbehandling, genindførelse af renteudligningsordningen og bedre koordinering med danske samarbejdspartnere.</p>
61	<p>For at sikre næste generation af grønne løsninger indføres et F&U-fradrag på 130 % af udgifterne afholdt til F&U-aktiviteter direkte i den skattepligtige indkomst for alle virksomheder uafhængigt af sektorer og størrelse.</p>

Finanslov 2021

Der afsættes 75 mio. kr. i 2021 og 155 mio. kr. årligt i 2022-2023 til at understøtte grønne eksportinitiativer, som efterspurgt af Klimapartnerskaberne. Initiativerne omfatter bl.a. flere midler til grønne fremstød, styrket eksportfremme, samt etablering af myndighedssamarbejde på vand og en styrkelse af myndighedssamarbejdet på energi. Der arbejdes målrettet på at sikre danske producenter af energiteknologi øget grøn eksport til USA og understøtte danske virksomheders muligheder for at få del i EU Genopretningsmidlerne på 750 mia. Euro, hvoraf 37 procent skal gå til grøn omstilling.

Aftale om gentart af dansk eksport (oktober 2020)

Mere risikovillig eksportkredit: Der er afsat 125 mio. kr. til et kapitalindsud i EKF, som forventes at kunne understøtte garantier i mere risikable lande for 1-1,5 mia. kr., hvilket samlet set skønnes at skabe basis for finansiering for 2-3 mia. kr. i vanskelige markeder

Finanslov 2021

Bedre finansieringsløsninger og modning af flere grønne projekter til danske eksportører: Der er afsat yderligere 620 mio. kr. til kapitalindsud i EKF i perioden 2021-2023, som forventes at kunne understøtte finansiering til danske eksportører for godt 3 mia. kr., bl.a. gennem nye finansieringsprodukter og finansiering af nyere teknologier med højere risikoprofil.

Aftale om udfasning af hjælpepakker, stimuli-initiativer og eksportinitiativer (juni 2020) samt Aftale om grøn skattereform (december 2020)

Frdrag på 130 pct. for virksomhedernes udgifter til FoU for udgifter op til maksimalt ca. 900 mio. aftalt indført til og med 2022.

Bilag 2

Oversigt over politiske aftaler mv.

Relevante politiske aftaler mv.

- Grøn boligaftale 2020 (maj 2020)
- Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi (juni 2020)
- Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020)
- En grøn og bæredygtig verden – regeringens langsigtede strategi for en global klimaindsats (september 2020)
- Fremtidens grønne løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation (september 2020)
- Aftale om fordeling af forskningsreserven 2021 (oktober 2020)
- Aftale om genstart af dansk eksport (oktober 2020)
- Grønne indkøb for en grøn fremtid – strategi for grønne offentlige indkøb (oktober 2020)
- Aftale om national strategi for bæredygtigt byggeri (marts 2020)
- Aftale om grøn vejtransport (december 2020)
- Aftale om grøn skattereform (december 2020)
- Aftale om stimuli og grøn genopretning (december 2020)
- Aftale om national strategi for bæredygtigt byggeri (marts 2021)

Ordninger og offentlige tilbud til virksomhederne:

- Erhvervstilskud til energieffektiviseringer, www.spareenergi.dk/erhverv
- Eksportkreditfonden, www.ekf.dk
- The Trade Council, www.tradecouncil.dk
- Information, cases og oversigt over offentlige tilbud til virksomheder om grøn og bæredygtig omstilling, www.virksomhedsguiden.dk (temaside om grøn og bæredygtig virksomhed)